

SEKÁLLNOVESZÉSRE
az egyetlen, legbiztosabb és legstílusosabb szer **Basso Fil**
EREDETI MUSTACHES-BALZSAMJA

A siker biztosítva 4-6 hét alatt.
A bõrre teljesen ártalmatlan. Bizonyítványok több nem hoznak nyilvánosságra. Szépséges tükörkép mellett, utánérett is. Egy szeptember 1-80. Kapható Budapest: Dr. Budai Emil, városi gyógyszerész. Híres: Weis J. gyógyszerésztárában, a "szerecsensz" Tuchlauben, 27. sz. „Ezéb.” „Most.”

Dr. BATIZFALVY kir. egyet. m. tanár,
BUDAPESTI
HIDEGVIZ-GYÓGYINTÉZETE
(városilgotti fasor és Arena-ut sarkán),

idei május 1-jén megnyitott. Az intézet testgyógyászati osztálya 30 év óta működik. Szakszerű berendezés, avatott orvosi kezelés, gondos felügyelet. A rendszeres vizgyógyászat mellett: svéd-gyógytorna, villaomozás, masszázs, szeszó kamrák, erőkben és hőmérsékletben szabályozható zuhanyok, skót-zuhany stb. Aranyas sétányok. Csinos külön szobák. Jó ellátás. Mérsékelt árak. Olcsó, gyors közlekedés. Sikeres gyógyítottak: idegesség, gyengeségi állapotok, vértódlások, emésztési zavarok, aranyér, sápkór, görvéllykór, csúsz, női bajok, stb. Testi és szellemi munka által elcsigázottak. Gyenge fejlődésű s gyors növés által okozott gerincelferdülésben szenvedő gyermekek, gyógytestgyakorlattal egybekötve. Betegek, bennlakók, felkiosztosok és befárok. — Program bérmentve.

A SZOBRÁNCZI FÜRDŐ

négy ásványos forrásának
hideg sós-kénese vize biztos segélyt nyújt mindennemű bőrkütsésekben, gomor- és májbetegségeknél, görvéllybetegségeknél, csúsz és közsavényes bántalmaknál, daganatok, vértódlás, szemgyógyulás, nemi bajok és kövérég ellen. — Az újabb berendezés és átalakítás teljes kényelmet biztosít a vendégeknek a nagy lakások, miké az étkezés ára mérsékeltet lett és jutányomak tekinthető. A fürdővendégek az oda- és visszautazására vasuton Ungváron át egyharmad díjleengedéssel részesülnek. Ungvárról Szobránczra jó bérkocsik közlekednek. — Ezen pártalan gyógyvizű üvegekben több évig megtartja gyógyerejét, mert is azt a beteg otthon is sikerrel használhatja. **Egy nagy láda 40 üveggel a fürdőben 7 frt, egy kisebb láda 20 üveggel 4 frt.** A visszállítás is vasuti kedvezményben részesül. Megrendeléseket a "Fürdő-üzemeltetéshez" kell címezni. Budapestben ezen víz **csupán Edeskaty L.-nál** kapható. — Május 15-től június 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig 30 százalékos leengedés. — Fürdőorvosul a karületi orvos, **Dr. RUSSAY ur**, van megneveve. Szobráncz, 1888. **A fürdőigazgatóság.**

BARNA FOGORVOS
Budapest, váci utca 24. szám.
Készít egyes fogakat, fogkorokat és plombákat, jóállás mellett; árak mérsékelték. Kívánatra részletesítésre.

Franciaország és a Külföld Minden
illatszerész é néel és Fo-
La drásznál
VELOUTINE
Különleges Biszpor
BISMUTAL VEGETIVUS
CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Faix, 9 — PARIS.

Ajánlom batásában fölülmulatlan legjobb tiszta
rovar-poromat
30, 50 kr. s 1 frtos dobozokban 3063
SCHUSTER GYULA
fűszerkereskedő, Budapest, Andrassy-ut 61.

1888. június. 138. sz. 1888. június.
BUDAPESTI SZEMLE
a M. Tud. Akadémia megbízásából szerkesztet
GYULAI PÁL.
TARTALOM:

Polyóink szabályozása. — Hunfalvy Jánostól.
Néhány szó a névelésről. — Zichy Antaltól.
Idősb Gergely István munkája. (I.) — Hunfalvy Páltól.
Amerika versenye az európai búzapiacra. — Tisza Istvántól.
Pegyeimi ügy. Elbeszélés. — Berczik Árpádtól.
Lenor királyi gyónása. — O-angol ballada, angolból. — Szász Károlytól.
Az oláh nyelv és nemzet megalakulása. — Alexi Györgyötől.
A Tiszaszabályozásról. — Hieronimi Károlytól.
Régi és modern képek tárlata. — Pastemer Gyulától.
Értésítő. Trefort Á.: Beszédék és levelek. —i. — Alvinczi Péter okmánytára. III. kötet. Acsády Ignácól. — Barang: A bün. —m.
A BUDAPESTI SZEMLE megjelen évenként tízszázszor 120 lnyvi tartalommal.
A Budapesti Szemle tájékoztató igyekszik a magyar közönséget az eszmékről, melyek világszerte foglalkoztatják a szellemeket s mintegy követelőt kíván lenni egyfelől a szaktudomány és a mivel közönség, másfelől a hazai és külföldi irodalom közt. E mellett lehető széles tért nyit a nemzeti gazdasági közleményeknek, a m. tud. akadémia nemzetgazdasági bizottságától támogatva.
Megjelen évenként 12-szer 10 lnyvi havi füzetekben. Előfizetési ára bérmentes külföldre egész évre 12 frt, fél évre 6 frt. Előfizetéseket minden könyvnyomtatás elofogad. Bácsányi, Szeleski György cs. k. egyet. könyvtáros, I. Stefánus utca 6. Az előfizetési pénzek az alulírt társulat kiadó-hivatalára küldendők be, vagy a könyvnyomtatásoshoz a kik szintén föl vannak hatalmazva elfogadásukra.
FRANKLIN TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet és könyvnyomtatás Budapestben.

26. SZÁM. 1888. BUDAPEST, JUNIUS 24. XXXV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 12 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: fél évre — 6 * Compán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 3 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK: fél évre — 4 * Compán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 3 frt, POLITIKAI UJDONSÁGOK: fél évre — 3 * Képföldi előfizetőkhöz a postaiújság felőlről meghatározott viteldji is eszabandó

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, IV., egyetem-u. 4. sz. megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

ARANY KINCSTÁR
nélkülözhetlen tanácsadó minden család és háztartás számára.
Ára füve 80 kr. Szerkesztette **K. Beniczky Irma.** Ára kötve 1 frt.

TARTALOM:
Az első segélynyújtás testi sérüléseknél és hirtelen bekövetkezett baleseteknél: Az emberi test alkotása. — A csontok. — A fõ. — A hátgerincz. — A mellkas. — A medence. — A tagok. — A csuklók. — Az izmok. — Az idegrendszer. — Az agyvelõ. — A hátgerinczvelõ. — Az idegek. — A sympathicus. — A vérkeringés. — A szív. — A visszeres. — A vér. — A tüdõk. — A víz és a vizeletanyag. — A vesék. — A bõr. — A táplálék. — A gomor. — **Sérülések.** Zúzások. — Sebek. — Hogyan gyógyulnak a sebek? — Hogyan gyógykezel az orvos a sebeket? — Vérzések. — Mérgezett sebek. — Csonttörések. — Hogyan gyógyul a csonttörés? — Hogyan mozdítja elõ az orvos a gyógyulás folyamatát? Mi az elsõ segély csonttörésnél? — Feszamodás és megfáradás. — Egési sebek. — Mit tegyünk megfagyott emberrel? — Vízbeülés. — Megfáradások. — Felakasztott ember. — Esméletlen. — Mérgezés. — Mit tegyünk a mérgézzettel? — **Sebesült- és betegszállítás.** — **Szemsérülés.** — **A házi gyógyszerár berendezése:** Fertõtlenítõ szerek. Olajok. — Ásványvízek. — **Képrõbõlt házi szerek:** Egészség-sebekre. — Almathea. — A naplõt megégetett arcbõr. — Kítinõ gyógyvir. — Fagyás elleni szer. — Jó szer a bõrtörések ellen. — Hajkikululás elleni szer. — Szunyog- és méhszúrás ellen. — Nyári mosdó szer. — Szemlob elleni szer. — **Szõpítõ szerek:** A testbõr ápolása. — Az arcbõr ápolása. — Az arcbõr hibáinak gyógykezelése. — A szõplõ. — A májfoltok. — A sárga arcbõr. — A kéznek ápolása. — A kellemetlen szájbûz. — A fogak ápolása. — A fogak betegségei. — A fejbõr és haj ápolása. — A hajnak természeteszeri ápolása. — **Háztartás:** Folyékony enyv. — Olcsó illatszerek. — Tartós és olcsó padló-festék. — Irósvajat eltartani. — Új módja a kávékészítésnek. — Füstölõ kolbász és sonka penészedése ellen. — Megsárgult fehérnemű. — Hogyan kell vizet forralni? — Sónkát, mely nagyon el van sózva. — Sónkát és labodát tölpre eltenni. — Zöld ugrókát tölpre eltenni. — Edényeket, melyekben petroleum volt, tisztítani. — Gyümölcsöt eltartani. — Francia aszalt gyümölcs. — Muskatály izi gyümölcs. — Fényezés tárgyakat tisztítani. — Rozsdafoltokat kizsindni. — Kítinõ sonkapéz. — Elõny a mosónál. — Jó és olcsó talaj. — Legyeket szobából kipusztítani. — Jegét a hirtelen olvadtól megóvni. — Becsmélt fözõléz, ugróka. — Friss tojás. — Friss ugrókassalátá telen. — Dohos, penészes levegõvel telt helyiségek. — Ragasztó, üveg és porcellán tárgyakra. — Ávas vajjal helyre hozni. — Fényezett butork tisztítása. — A fának repedéseit betölteni. — Cserépfazekak törhelemné tenni. — Körtész. — Piros rizs. — Hídeg narancspünes. — Ragasztó, mely a tüzet és vizet kiállja. — Jó tisztító szer. — Ragasztópapír szõnyegre. — Hajkefét tisztítani. — Tõlgyfa-butorkat sõtérre pázolni. — Málna- vagy szamóca-szõr. — Molyirtó-szer. — Szõnyegeket tisztítani. — Beszennyezett butorkokat tisztítani. — Ablakragasztás feloldani. — Aranyozott keretek javítása. — Festett vörösbõr. — Boros horók kifutatlása. — Citromlevet sokáig eltartani. — Zavaros bort tisztítani. — Dohos pincék tisztítása. — Boros üvegekbe való szurok. — Friss ugróka tölpre. — Megromlott, megsavanyodott bort helyrehozni. — Borospõltés. — Ha a bor zavaros és ezetesedni kezd. — Szilvabor. — Szõlõ saját levében befõzve. — Tojást tölpre eltenni. — Szõlõt sokáig eltartani. — Kítinõ mosó-szer. — Vörösbõr-foltokat kizsindni. — Szõnyegeket porolása telen. — Jó tapasz füstölõ kályhákra. — Ragasztó petroleum-lámpákra. — A szufõreg ellen. — Tojást pótolni. — **Baromfi-tenyésztés:** A baromfi betegségei. — A szõlfõreg. — A pip. — **Kertészet:** Zöldágyos kert. — A cikória-salátá mûvelése. — A csigák irtása. — Földieper-tenyésztés. — Csiperkegomba-tenyésztés. — A vetemények õntözése. — Chinai yam- vagy kenyérgyökér. — Óriási spárga. — Kihaszánt spárgagyökér megpujtása. — Téli salátá. — A melegágyak és üvegházak ablakai. — Tornamûvelés.

Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem utca 4. szám)

A NÉMET CSÁSZÁR POTSDAMI KASTÉLYA.

Hiszonör évnél hosszabb idõn át lakott a most elhunyt német császár Potsdamnak ama híres kastélyában, melyet Nagy Frigyes egykor három millió talleron (abban az idõben rengeteg pénz!) építtetett s melyben a híres fejedelem életének egy jelentékeny részét töltötte el. Talán e palota örökké szembetûnõ reliquiái okozhatták, hogy az új császár, mintegy közvetlen utódja akarván lenni híres õsének, III. Frigyes nevet vett fel s hogy katonai neveltetése és tagdhatatlan hadi babérai sem ölték ki benne a polgárt és a szabad- elvű férfit. De ha mindez természetesen más körülményekkel van is összekötöttesben, a beteg császár ragaszkodását a potsdami kastélyhoz eléggé megmagyarázza a a hosszú idõ, melyet itt töltött. San-Remóból, a Zirio-villa csodaszép

parkjából, gyakran hangzott fel a sóhajts az «otthon» után s még többször a már közel fekvõ Charlottenburgból. Végre az utóbbi napokban, midõn ereje megengedé, visszatért a beteg császár Potsdamba s a híres kastélyt, mely eddig «Uj palota» név alatt volt ismeretes, õ maga «Friedrichskron»-nak keresztelte el hivatalosan.
A palota épen nem tesz kellemes benyomást építészeti tekintetben. Nem mintha ama puriszták pártjára állanánk, kik a rokokót feltétlenül elítélik és kores stílnak bélyegzik. A drezdai Zwinger a tanuja, hogy a rokokóban is lehet szép és harmonikus alkotást hozni létre. De az új palota, vagy maradjunk a Friedrichskron elnevezés mellett, az ugynevezett friderician izlés minden gyarlóságát és fogyatkozását visszatükrözeti építésmódjában, szobor-alkatokkal túlterhelve, nagy arányainak praktikus felhasználása nélkül. Inkább az volt

Nagy Frigyesnek célja vele, hogy megmutassa a világnak a hétéves háború befejezése után, hogy még mindig bőven van pénze, s hogy elbocsátott katonái ezreiket foglalkoztatni adjon, semmint hogy építészeti tekintetben valami kiváló alkosszon.
Kietlen kopár síkságon épült egykor ez a kastély, habár a szomszédban erdõkorszorizta dombo is vannak. A rokokó-kor mûvészei abban is utánozni igyekeztek XIV. Lajos korát, hogy az épületek, mint a versaillesi híres minta, kopár síkságon emelkedjenek fel. A mai Friedrichskron Gontard Károly mannheimi építész készíté, de Nagy Frigyes utasításai szerint s különösen az õ megrendelésére készült a palotának sajtóságos alakú középkeletjének, mely a porosz koronát utánozza. Az épület homlokzata veres homokkõ-díszítésekkel és rokokó-jellegû szobrokkal van tele. Elõtte még fa is alig van s csak nyugot felé, a Havel irányában terjed el egy szép fasor,

VERA-FORRÁS
Véghlesen. Zólyomgyében
Magyarország kítinõ uj savanyúvize,
kapható
BRÁZAY KÁLMÁN
nagykereskedõnél és fõraktárosnál Budapestben.
IV. ker., Múzeum-körút 23. szám alatt
és minden nagyobb fűszerkereskedésben valamint a forráskezelõségénél: vasut-, posta- és távirat állomás Véghles-Szalátna (Zólyomgye.)
A véghlesi VERA-forrás vizét Dr. Lengyel Béla egyetemi r. tanár és az ásványviz vegyelemzõ intézet igazgatója elemezte és szénsavas alkalkus vasas savanyúviznek találta, a mely tisztasága és nagy mennyiségû szénsavas natrium, szénsavas vas és szénsavas mész tartalma által, a legtekintélyesebb orvosok véleménye szerint gyomor- és májbetegségeknél, túlságos gomorsav, gomorégés, gomorgörõs, idült gomortakár, idült hörg- és gegehurutnál, vérszegénység (sápkór) és ebbõl eredõ idegességnél, görvéllykór, hólyaghurut, húgyhomok és húgykõ stb. bajoknál igen elõnyösen használható, valamint idítõ viznek is egyvedül, borral vagy cognakkal stb. keverve, kítinõen megfelel, a bort nem festi.
A modern elvek szerint berendezett forrás, közvetlenül a trachyt-sziklából fakad és igen böviz; szerves anyagtól és talajviztõl egészen ment, a a környék lakó-sai emberemlékezet óta mint a legbáthosabb gyógyvizet és idítõ italt élvezik.
A töltõgetés nem mint ilyen forrásnál vagy savanyúviz-kutaknál szivattyúzás hanem közvetlen az erõs lefolyás által történik. Az üvegek a Siemens-féle gyárból való, a lehető legjobban vannak dugaszolva és töltõgetésök a leggondosabb.
Árak Budapestben
a fõraktárosnál:
Egy literes üveggel 10 kr.
Fél literes üveggel 14 kr.
Árak Véghlesen
csomagolás nélkül:
Egy literes üveggel 17 kr.
Fél literes üveggel 12 kr.

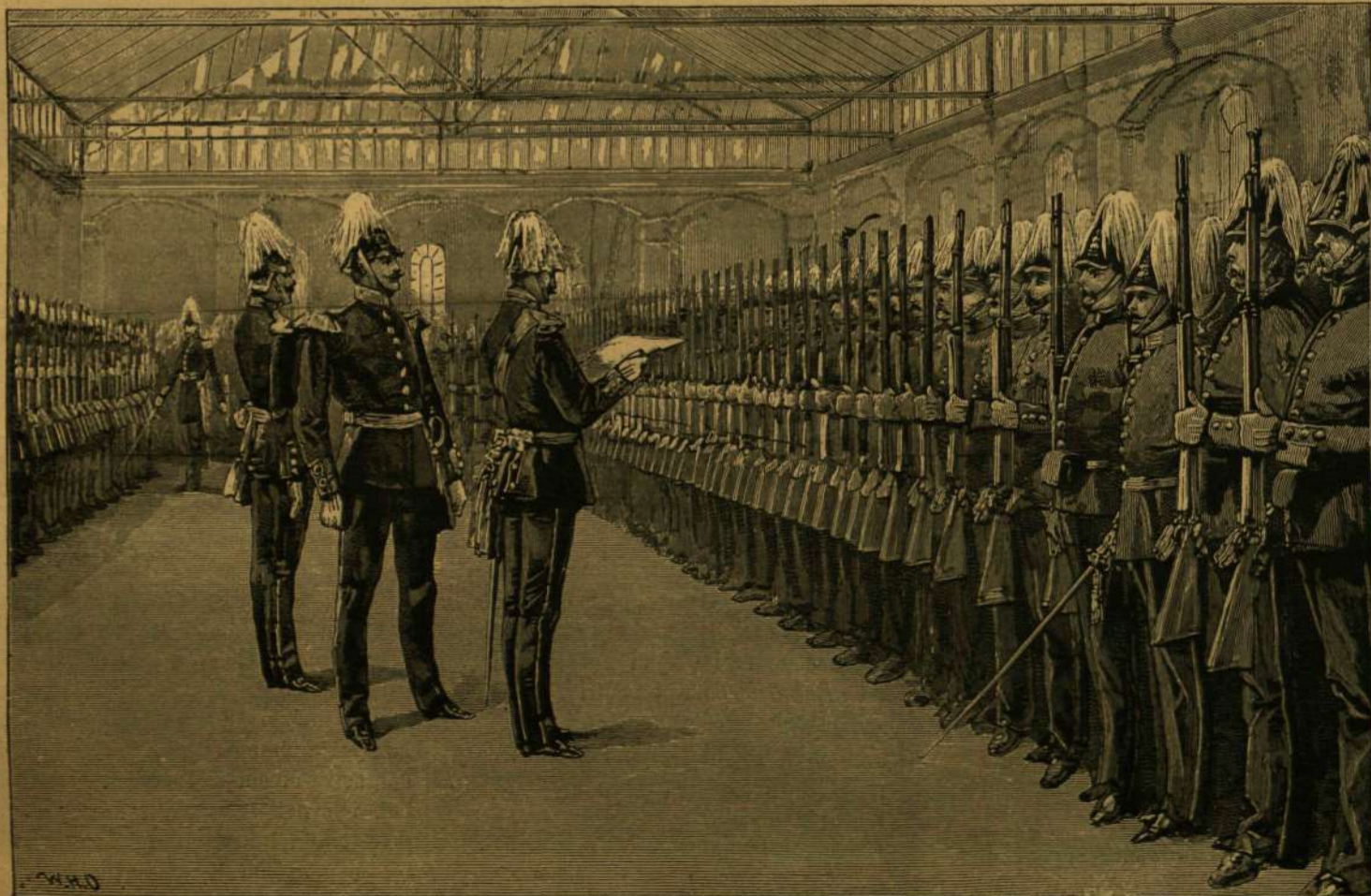
A POTSDAMI FRIEDRICHSKRON PALOTA.

illeti benne a gyakorlati államférfit, a realpolitikust is? Ki tudná eldönteni, hogy merész reformjaiban, szabadelvű és emberbaráti terveiben mennyi az utópizmus? Valóban Frigyes császárnak egyelőre még inkább csak az ember áll előttünk, ez szól rokonszenünkhez, kinek évek során átfoglalt *fausse position*-ja a trón lépésén, hová minden huszonnégy óra elhívhatta volna, inkább a kötelességek, mint az uralkodás érzékét fejlesztette ki. Ötvenhét évig alárendelt helyzetben, a Hohenzollernek családi törvényeinek vasfegyelmé alatt, míg egy nem remélt pillanat egyszerre Európa leghatalmasabb államának fejévé tette; tetőtől talpig katonai s elveivel fogva mégis a béke embere, — élete csupa ellentét a láncolatából állt, melyek között ambíciója, akarata legteljebbet a harszántó nyilatkozhatott szabadon és korlátlanul.

Steffeknek a filadelfiai kiállításon is feltűnt egyik kolosszális képe Frigyesben a wörthi győzést örökíti meg, a mint paripáján a szélben lobogó hajjal előre vágatva, könnyen fölemelt jobb karjával a fenyegető ma-

NÉMET KATONÁK HÜSÉGESKÜT TESZNEK AZ ÚJ CSÁSZÁRNAK.

A TESTÖRSÉGGEL TUDATJÁK A CSÁSZÁR HALÁLÁT.
A NÉMET CSÁSZÁR HALÁLA.

gaslatokra mutat, honnan az ellenség zápor-ként küldi golyóit, nyomában pedig porfelhőn át Blumenthal és Tann tábornokok alakjai láthatók. A kép, melyben a híres állatfestő különösen a ló kidolgozásában meglepő bravourt fejt ki, voltaképpen nem arckép, de a leg-tisztább eszményítésben mutatja a császárt, mint hőst és győzőt, vezéri nimbuszában, tábori felszerelésben. De míg a képben csak a diadalmas hadvezér látszik, a történelem mint embernek, mint önfeláldozó bajtársnak is átszűr-matja nevét az időkorra.

És ez az ember, ez az igazi humanus ember az, a kit Frigyes császárnak még idegen nemzet fia is csodálni és szeretni volt kénytelen.

A wörthi nap után sorban üdvözölte a diadal kivívásában résztvevő csapatokat kezét rázott a vezetőkkel és köszönetét fejezte ki nekik. Mindenkinek tudott valami nyájast és lekötélvezőt mondani. A jöttét üdvözölő württembergi csapatoknak oda kiáltott: «Katonák, vitézül tartottátok magatokat: a győzelem, melyet ti is segítettetek kivívni, Németország dicsőségére válik.» Hasonló dicsőreveléssel nyilatkozott a porosz és bajzsergek előtt, s a lovasság előtt, mely elfoglalta Mac Mahon sá-tortáborát, tábori sze-

MARSIGLI.

XIV. BENEDEK PÁPA.

MALPIGHI.

kerit, összes irományaival és 360,000 franknyi hadi pénztárával.

Ez az elismerése mások érdemeinek igazán a nagy és jó szívre vallott Frigyes császárnál. Midőn a wörthi esata után atyja az első osztályú vaskereszttel tüntette ki, szerényen jegyezte meg, hogy csak úgy fogadhatja el a kitüntetését, ha tábornoki főnökeinek, Blumenthalnak is megadják. S csakugyan, a király, hogy fia iránt igazságos maradjon, kénytelen volt Blumenthalnak is földiszíteni a rendjellel.

Bármennyire igaza lehet is azoknak, kik az elhunyt Vilmos császárt a hatalomhoz való gőres ragaszkodásból önzéssel és féltékenységgel vádolták még saját családtagjai iránt is, fia iránti elismerésének, az ő érdemei méltánylásának sohasem mulasztotta el kifejezést adni, hol annak helye és ideje volt. 1866 szept. 30-án a *pour le mérite* érdemrendnek egy egész külön osztályát alapította fia és Frigyes Károly számára, melyet fehér csikós fekete szalagon, Nagy Frigyes profilképevel és mellé a *«pour le mérite»* feliratu kék szalagos négyszögű arany csillaggal, egyedül ők ketten voltak jogosultak viselni. Frigyes Károly halála után Frigyes császár lett egyedüli birtokosa, s hogy a császár milyen nagy büszkeséget helyezett annak bírásába, jele hogy mindvégig viselte.

A szív és lélek emelkedettsége, ez a Hohenzollerneknél oly ritka erény, teljes mértékben megvolt Frigyes császárnak. Egy turista, ki 1869. évben fogadtatott általa Potsdamban, ezeket írta akkor róla naplójába igazán jóslatszerűen: «Ez a jövődöbéli uralkodó egy igazi modern ember. Bármilyen jó katonai, de polgári is, a ki fölismeri, hogy a békének is megvan a maga dicsősége, s hogy egy uralkodó, ki az ipart, művészetet és tudományt támogatja, ép oly nagy király, mint az, a kinek örökösen kezében a kardja. Ha majd a trónra fog lépni, meg fogja adni az államesélynek is a magát, de nem fog annak mindent feláldozni. Humánus természet, a ki sülyt fog fektetni arra, hogy népével jó egyetértésben éljen, terheit könnyítse, s megszerettesse vele fejedelmét. Nem fogja túrni, hogy a korona jogait megsorbítsák, de meg fog hajolni ellenkezés nélkül az alkotmányos élet követelményei előtt, számot fog

A BOLOGNAI EGYETEM ÚJ ÉPÜLETE.

A BOLOGNAI EGYETEM RÉGI ÉPÜLETE. (ARCHIGIMNASIO.)

A BOLOGNAI EGYETEM ALAPÍTÁSÁNAK NYOLCÉSZÁZADOS ÉVFORDULÓJA.

vetni a közvéleménnyel s inkább fog akarni meggyőzni, mint parancsolni. Nem csupán a politika fogja eljárását irányozni, de néha szíve szerint is fog cselekedni, ám ezzel sok bosszúságot fog szerezni magának. Szabadelvisége, bármily vékonyka is, sok ellenséget fog szerezni Berlinben, s Berlinben a gyűlölet hevesebb mint bárhol másutt».

Bár a Hohenzollernek nem jellemzi úgy a vadászat szenvedélye, mint a Bourbonokat, vagy a Habsburg-dynasztia tagjait, s Nagy Frigyes maga elvben is kárhóztatta az időt rabló mulatságot, Frigyes császár, főleg ifjabb korában, mikor még testi egészsége s az uralkodás gondjai engedték, szívesen vadászott, s a letztingeni, wusterhauseni és glinceki vadászkastélyok sokszor látták őt, oldalán Viktória trónörökösével, fölkeresni a férfias sport alkalmait. De legtöbbször kora hajnalban egyedül rándult ki, gyalog, vállára vetett puskával, szájában egyszerű porcellán pipa, oldalán a vadásztarisznya — szeretetreméltó inkognitója egy születése minden dolyfét levetkezett igazi népbártnak.

Épen ilyen volt ha olykor, betegsége és trónra lépte előtt még, karján nejevel, két felől gyermekeivel, egyszerűen, igénytelenül az utcán megjelent. A mindig józanul, mindig feltűnés nélkül öltözött család, elől a herceg magas alakja, gondosan kékelt szürke ruhában, fején czilinderrel, mellette a fejedelmi hitves, kissé alacsony és gömbölyded termetével, apja felől

a vidoran ugrádozó fiúcska kézen vezetve, ellenkező oldalon a legidősebb lány anyja karjába kapaszkodva, hátrább a két kisebb leány-gyermek, egy-egy nevelőnő társaságában, befönt és leeresztett hajjal, s végül tiszteletteljes távolban egy udvari livréebe öltözött inas, felöltökkel karjain — mindez nagyon polgárius látványt mutatott.

A mezei gazdaság iránti szeretet — ez volt kiegészítő része az egyszerűségben oly boldog s magas rangjában oly leereszkedő pár lelkületének. Mikor Friedrichskronban tartózkodtak, a férj naponta átrándult lovon, kerek kalapban, szürke ruhában a szomszédos Bornstedtbe, melyet még Vilmos császár adott menyének, hogy ott egy rég óhajtott mintagazdaságot létesítsen. A számos majorság, a terjedel-

res városban, a hol merész jogi disputáival mindenki figyelmét magára vona.

Mikor Olaszországban megindult az a hatalmas szellemi mozgalom, melyet a klasszikus kor újáteremtésének hívnak: a latin és a görög irodalom számos kitűnő művelője talált helyet a bolognai tanszékeken — közöttük nem egy

TAMBRONI KLOTILD,
a görög nyelv tanára a jelen század elején.

A MOSTANI REKTOR TÓGÁBAN.

AGNESI MÁRIA
a mennyiség-tanára a múlt században.

A BOLOGNAI EGYETEM ALAPÍTÁSÁNAK NYOLCOZSZÁZADOS ÉVFORDULÓJA.

olyan is, a ki iránt mi magyarok kiválóképpen érdeklődhetünk. Ott van mindenek előtt Gian Battista Guarino, a ki később Ferrarában Janus Pannoniusunk nevelő-tanára lett, ott van Gattusio apát, a ki később a pozsonyi egyetem tanára lett; ott van Francesco Tielefo, a ki 1420 táján a konstantinápolyi császár követül küldött Zsigmond király udvarához; ott van Carbo Lajos, a ki huzamosabb ideig tartózkodott Mátyás király udvaránál és könyvet is írt az ő dícső tetteiről, és végre Bolognában tanárkodott Galeotto Marzio, a ki Mátyás udvarának egyik legkiválóbb tagja volt és a kinek munkái a nagy király életének egyik legfontosabb forrását képezik.

Ugyane században, a mikor Magyarország egész Európát megelőzte a renaissance átvételében, számos magyar ifju hallgatta a bolognai előadásokat. Ott jártak pl. Miklós és Jakab esztergomi kanonokok, a kik haza is hozták magukkal a bolognai egyetem szabályzatát, hogy azt a magyarországi egyetemek szervezésénél föl lehessen használni. Hogy a XV. században a bolognai egyetemen járt magyar ifjak közt számos kiváló tehetség is lehetett: ha más nem, bizonyítja az a tény, hogy az egyetem egyik kiváló tanára, Joannes Baptistus Pius, egy latin vers-kötet végére magyar diákjai egynemelyikének verseit is fölvette. Ott olvashatjuk Cibeus Valentinus, később pécsi kanonok egy-két versét, míg maga a könyv szintén bolognai magyar diáknak, Besztercei Lőrincnek van ajánlva. Ugyanaz a humanista egy másik könyvét a kaszai származású Szakmárinak dedikálta. 1455 táján Oszti Miklós esztergomi prépost hallgatta az egyházjogot Bolognában. De nemcsak mint tanuló szerepeltek honfitársaink a híres egyetemen: tanár is került ki belőlük. Így pl. 1461-ből tudjuk, hogy Magyarország János (Giovanni d'Ungheria) az orvosi tudomány tanára lett Bolognában; tíz évvel később Magyarországi Dénes (Dionisio d'Ungheria) a logikát kezdte ott előadni, 1472-ben pedig Magyarország Gergely (Gregorio d'Ungheria) a csillagászat katedrját foglalta el.

De térjünk vissza ama nagyokhoz, a kiknek élete a bolognai egyetemével volt összefonva. Ott találjuk a XV. század négy utolsó évében Copernicust, a ki fivérével, Andrással nagyon szükséges-kén éldegelt a nevezetes városban. A XVI. század közepén Torquato Tasso neve ragyog a bolognai tanulólistájában. A szerencsétlen költő még akkor virágzó fiatal ember volt, a ki egy tanárokra írott gúnyverseért carcerrel lakolt. E század egyik legnagyobbja, Galilei is járt Bolognában, sőt pályázott is az egyetem csillagászati tanszékére. De akkor is gyakran megessett, ami mai nap sem ritkaság: egy nála sokkal kisebb versenytársa legyőzte a pályázatban. A XVII. században Bologna egyetemének egyik legnagyobb díszje Marcelló Malpighi volt, a kinek arczképét is bemutatjuk olvasóinknak. Az orvosi tudomány, mely a híres anatomus több felfedezését ma is annak nevével jelöli meg, tudós munkáit még mindig nagy becsületben részesíti. A nagy professzorok e sorát nem zárhatom be

múltbba, mint Galvanival, az állati magnetizmus fölfedezőjével, a kinek márványszobrára ott diszeleg a bolognai egyetem előtti téren.

De nemcsak nevezetes férfiak foglaltak helyet a bolognai katedrákon: tudós asszonyok is elég szép számmal hirdették ott majd a római jog tanait, majd a matematika problémáit, sőt a múlt században akad még olyan nőtanár is, a ki az összehasonlító boncolózatánból praelegált! Kettőt a szépnem e nevezetes tagjai közül képen is bemutatunk. Agnesi Máriát (1718—1799), a ki 32 éves korában a mennyiség-tudományok tanszékére lépett és a kinek «Istituzioni analitiche» című műve még ma is érdekes, és Tambroni Klotildot, a ki századunk második tizedében a görög nyelv tanára lett.

A bolognai egyetem nagy hírneve és régisége érthetővé teszi, hogy a satirára hajló olasz nép a «tudások professzor» karikatúráját, a majdnem minden olasz népszinműben előforduló «doctor Balanzoni»-t bolognai emberré tette és bolognai tájszólásban is beszélte. A «dottore» rendesen fekete köpenyben jelenik meg a szinpadon és rettenetes zagvalékos filozofálásában minden harmadik olasz szó után egy-egy latin flosculust vet. Érdekes, hogy XIV. Benedek pápa, aki szintén egyike volt a bolognai egyetem macedónásainak, rendkívül szerette játszani a «dottore» szerepét, és mondják, hogy túl is tett benne akármelyik csehbeli színészen.

Az ő arczképén kívül e számmak még egynehány illusztrációja van, mely e helyütt némi magyarázatra szorul. Mindenekelőtt két képünk magát az egyetem épületét ábrázolja: az egyik a homlokzatot, a másik az udvart; mindkettő a korai renaissance kissé száraz, de érelyes stílusának nyomait mutatja. Az udvarról nyílik az egyetem óriási könyvtára, melynek egyik öre Mezzofanti bibornok volt, az «ismert nyelvkameleon», a ki negyvenkét nyelven beszélt, és magyarul még verselni is tudott. Az arczképek közül szólnunk kell még Marsigli-éről. E dúsgazdag férfiaval, a ki a XVII. században rendkívül szép gyűjteményeit mind a bolognai egyetemnek ajándékozta, magyar tudósok is foglalkoztak már. Különösen érdekes ránk nézve az a relatio, melyet a budai Mátyás-könyvtár maradványairól írt.

Bemutatjuk ama gyűrű képét is, melyet ezentul a tudori falavátások alkalmával fognak használni Bolognában, és végre az egyetem mostani rektorát, Capellini tanárt, rektori díszöltönyében.

Dr. RADÓ ANTAL.

DOKTORI GYÜRŰ.

Divatlevél.

Junius 19.

Még mindig abban az időszakban vagyunk, melyben a tít forgató ügyes, ügyesebb és legügyesebb kezeknek bő foglalkozást nyújtanak az idény megrendeléseit. Sőt talán e sorok olva-

tőkeletesen ellenáll a víznek, más színek pedig többé-kevésbé.

Vannak színanyagok, melyek a meleg behatásai iránt érzékenyek. Ezeket úgy ismerni ki, ha a kelmét két iv fehér papir közé téve, forró téglaússal végigsimítunk rajta. Zöld szöveteknél gyakran úgy találjuk, hogy a meleg a színt szürkessé vagy ibolyaszínűvé változtatta, míg más esetekben a szövet elhagyja színetét s megfesti a papírost, a mi különösen sárga, piros és indigo-kék színeknél jó elő.

De legerősebb minden külső tényező közt, mely a szövetekre behatást gyakorol, a napvilág, melynek tartósan kevés anyag állhat ellent. A ruházat színének elfakulása a napsugár következtében valóban kellemetlenül érint bárkit is s indokoltá teszi, hogy nagy súlyt fektessünk arra, hogy lehetőleg ellenálló kelméket válasszunk. De hogyan ismerjük meg ezeket s egyáltalában mifele elveket kövessünk e fő fontosságú kérdésben?

Legjobb a következő mód. A kelméből egy darabkát közepvastagságú hártypapírral borítunk be, abba éles késsel kerek vagy négyszögű lyukat metszünk, a hártypapírra végül tiszta ablaküveget fektetünk, s aztán olyan helyre tesszük ki, hol a napsugarak akadálytalanul érhetik. Tizenkét órahosszat hagyva a napon, eltávolítjuk a hártypapírt, s ha a kimetszés helyén a kelme világosabb foltot kapott, annak a jele, hogy a szövet nem elég ellenálló a nap behatásának.

Egyike a legkésőbb tapasztalatoknak az is,

a legújabb divat mennyire felkapta a virágokat. Mindenesetre egy megfelelő kalap választása a női izlés igazi próbaköve; semmi nem kíván meg annyi tapintatot, annyi önismeretet és elfogulatlanúságot, hogy a divat ama nagy sarkigazsága érvényesüljön: «Mutass inkább arczot mint toletted-ed.»

Orosz kalap néven hozott az idén a párisi

OROSZ KALAP VIROT-TÓL.

KALAP, PIPITÉR-VIRÁGGAL DISZÍTVE.

FEKETE LÓSZŐR-KALAP.

EMPIRE-KALAP.

ha a drágán vásárolt tartósnak vélt kelme mosásra, a szappan és sóda hatása alatt, «össze-megy». Ennek oka némileg természetes, mert minden kereskedelmi áru a csinosítás által szebb külsőt nyer, mint a milyen értéke által igazoltul látszik. De vannak cikkek, melyeknek szövete merő keményítőből áll, mely a mosásra eltűnik. Előleges próba által itt is könnyű elkerülni a csalódást, szintu a nyomatott árunknál, melyeknél lényeges, hogy az összes színek egyenlő ellenálló képességűek legyenek. A jó elszázi árúk ép ennek a tulajdonságuknak köszönhetik világhírnevét.

Miként azonban fennebb ki lett fejtve, a színek tartóssága mindezek dacára is egészen viszonylagos fogalom. Nem lehet minden színt, mely a különböző selyem-, gyapjú-, gyapot- és lenszálak festésére használtak, egyenlő erőssé tenni. Már az ó-korban megkülönböztetést tettek a görögök és rómaiak a valódi és hamisított bíbor között, a szerint, a mily kagylóból nyerték a festőanyagot. A régi francia ruhafestők közt is már Colbert miniszter megkülönböztetést tett a «teinturiers en bon teint» és «teinturiers en petit teint» között. S ha újabbban p. o. a délvidéki szerb-bolgár házi ipar készítményeiben is a természetes festőanyagok helyét a mesterséges anilin-színek kezdik elfoglalni, azért szükségtelen ezeket ósárolni s mint nem valódi vagy hamis színeket kiküszöbölni akarni. Minden a rendeltetéstől függ; a divat sokoldalú igényei ma már elég tért nyitnak az ipari technika legkülönbözőbb törekvéseinek is.

A kalap a női szépség koronája. Csak hogy ez a korona ma inkább egy sétáló kerthez hasonlít néha-néha. El volt már e helyen mondva, hogy

Virót-éző egy új modellt forgalomba, onnan nevezve el, hogy Runsky Kartskov grófné viselte először, s általa lett népszerűvé. Egy másik szintén divatos csinos kalap az «Empire», fekete finom szalmából, fekete bársony szalagokkal a virágsokor közt, kötője is fekete bársony s egészen keskeny. E modell egészen ifju hölgyeknek való. Kevésbé az egy másik ábrán látható fekete lószőr-kalap arannyal hímézve, mert az aranyláz ép úgy kezd meghonosulni a divatban ma, mint pár év előtt az ausztráliai bányákban.

Arany búzakalászok díszítik s borostyánlevelek, oldalt pedig nagy zöld szalagsokor. Két más kalap közül, melyeket rajzaink mutatnak be, egyik patkóalakú, könnyedén csipkézett, magas, fehér pipiterekkel, a másik elől széles peremű, hátul keskenyedő és bársony csokor alá rejtődik, míg tetejét szintén virág díszíti. Néha a kalap egészen elvész a virágdísz alatt, úgy hogy ki sem látszik belőle, máskor csak füzéreként környezi a kalapot, vagy szalagbokrok közt fészkel.

A kalapoknak megfelelnek a napernyők, melyek szintén virágosak az idén. Szövetük sokfele eltérést enged meg, a bársonytól az átlátszó csipkeszövetig. Néha maga a napernyő is virágot mutat, felső része a kehely, alsó részei a szirmok. Általán azonban a napernyők ma nem oly terjedelmeseek, mint tavaly voltak. Mindennapi használatra többnyire vörös en-tous-cas való, hosszú arany gombos nádnyéllel, mely egyszersmind sétabotul is használható. Igaz! A sétabot ma a nők közt is polgárjogot nyert, csak úgy mint a múlt század kezdetén arszkännömél, s Párisban a legutóbbi löversenyek alatt a hosszú szalagsokorral díszített sétatálcza a legválasztékosabb chic ismervele közé tartozott.

Mert a divat előtt semmi sem elég nagy, semmi sem elég kicsiny, hogy hatalmát éreztesse vele. Már tudni fogják e rovat olvasói, hogy a női al-sóruhák egykori híres vakító fehérsége is ide s tova a história emléke lesz, s a tarka szín mindenüvé diadalmasan hatol be, egész a hálószo-

bák küszöbéig. Vánkosokat egész színes battisztból készítenek széles fehér csipkével ép úgy a régebb selyemből készült plumeaux-kat, paplanokat. A legkedveltebb színek ezekben a szalmasárga, heliotrop, rózsaszín és tengerzöld. S mért volna kivétel e törvény alól a házberendezés is? Vajjon a lakás nem a házunk a toletted-e? Ma minden egyszerű, keresetlen, szigorú rendszer nélkül való. Egy XVI. Lajos ízlésű íróasztal, két-három kis asztalka könyvekkel borítva, fel-tuozat alacsony szék és különböző fauteuil-ök: ez minden. Csupa légy, enyhe színek, csak itt-ott világlik ki egy-egy plus vánkos vagy brokát antimacassar élénkebb színe. Hosszu virágok velen-czei vázákbán, nagy pálma- és pávatoll-legyezők, alacsony ottomán, rajta elszórt könyvek, folyó-iratok kedves rendtelenségével — mi lehet ennél vonzóbb látvány? Még jobb hatást tesz, ha lehetőleg e könyvek is a modern izlésnek megfelelő kiállításban fekszenek előttünk, a mely alakban oly tetszetős csecsebecskéket képeznek, pergamnebe kötve, vagy crème színű borjubőrbe vörös vágással.

F—a.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Kirándulók zsebkönyve, kiadta a természet-tudományi társulat, azok számára gondoskodván ezzel hasznos utmutatóul, kik a kirándulásokat komolyabban megfigyelésekkel, a természet vizsgálásával kötik össze, s gyűjtjenek is utjokban. A puha vászonkötésű könyv 196 lapra terjed és szakemberek adnak benne utasításokat természetbarátoknak. A földtani gyűjt-

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest, IV., egyetem-u. 4. sz. megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

ARANY KINCSTÁR

nélkülözhetlen tanácsadó minden család és háztartás számára.

Ára fizve 80 kr.

Szerkesztette **K. Beniczky Irma.**

Ára köve 1 frt.

TARTALOM:

Az első segélynyújtás testi sérüléseknél és hirtelen bekövetkezett baleseteknél: Az emberi test alkatas. — A csontok. — A fő. — A hátgerinc. — A mellkas. — A medence. — A tagok. — A csuklók. — Az izmok. — Az idegrendszer. — Az agyvelő. — A hátgerincvelő. — Az idegek. — A sympathicus. — A vérkeringés. — A szív. — A visszerek. — A vér. — A tüdők. — A víz és a vizeletanyag. — A vesék. — A bőr. — A táplálék. — A gyomor. — **Sérülések.** Zúzások. — Sebék. — Hogyan gyógyulnak a sebék? — Hogyan gyógykezel az orvos a sebeket? — Vérzések. — Mérgezett sebék. — Csonttörések. — Hogyan gyógyul a csonttörés? — Hogyan mozdítja elő az orvos a gyógyulás folyamatát? Mi az első segély csonttörésnél? — Feszamodás és megrándulás. — Égési sebék. — Mit tegyünk megfagyott emberrel? — Vízbeülés. — Megfúlások. — Felakasztott ember. — Esméletlenség. — Mérgezés. — Mit tegyünk a megmérgezettet? — **Sebesült- és betegszállítás.** — **Semésülés.** — **A házi gyógyszerár berendezése:** Fertőtlenítő szerek. Olajok. — Asványfélék. — Gyógyfűvek. — **Kipróbált háziaszerek:** Égetés-sebkekre. — Almathea. — A napolt megégett arcbőr. — Kitiűnő gyógyir. — Fagyás elleni szer. — Jó szer a bőrtájk ellen. — Hajkullás elleni szer. — Szunyog- és méhszúrás ellen. — Nyári mosdó szer. — Szunlob elleni szer. — **Széptő szerek:** A testbőr ápolása. — Az arcbőr ápolása. — Az arcbőr hibáinak gyógykezelése. — A szemlő. — A májfoltok. — A sárga arcbőr. — A kéznek ápolása. — A kellemetlen szájbűz. — A fogak ápolása. — A fogak betegségei. — A fejbőr és haj ápolása. — A hajnak természetesen ápolása. — **Háztartás:** Folyékony enyv. — Olcsó illatszerek. — Tartós és olcsó padló-festék. — Irósvaját eltartani. — Új módja a kávékészítésnek. — Füstölt kolbász és sonka penészedése ellen. — Megsárgult fehérnemű. — Hogyan kell vizet forralni? — Sonkát, mely nagyon el van sóva. — Sósakát és labodát télire eltenni. — Zöld ugrókat télire eltenni. — Edényeket, melyekben petroleum volt, tisztítani. — Gyümölcsöt eltartani. — Francia aszalt gyümölcs. — Muskatály ízű gyümölcs. — Fényezés tárgyakat tisztítani. — Rozsdafoltokat kiszedni. — Kitiűnő sonkapéc. — Előny a mosásnál. — Jó és olcsó talaj. — Legyeket szobából kipusztítani. — Jeget a hirtelen olvadási megóvni. — Becsinált főzelék, ugorka. — Friss tojás. — Friss ugorkasaláta télen. — Dohos, penészes levegővel telt helyiségek. — Ragasztó, üveg és porcellán tárgyakra. — Avas vaját helyre hozni. — Fényezett butorok tisztítása. — A fának repedéseit betömni. — Cserépfazekak törhetlenné tenni. — Körteiz. — Piros rizs. — Hideg narancspuncs. — Ragasztó, mely a tizet és vizet kiállja. — Jó tisztító szer. — Ragasztópapírszönyegre. — Hajkefét tisztítani. — Tölgyfa-butorokat sötétre pácolni. — Málna- vagy szamóca-szőrp. — Molyirtó-szer. — Szőnyegeket tisztítani. — Beszennyezett burorhuzatot tisztítani. — Ablakragaszt feloldani. — Aranyozott keretek javítása. — Festett vörös bor. — Boros hordók kifüstölése. — Citromlevet sokáig eltartani. — Zavaros bort tisztítani. — Dohos pincék tisztítása. — Boros üvegekre való szurok. — Friss ugorka télire. — Megromlott, megavanyodott bort helyrehozni. — Borszépítés. — Ha a bor zavaros és ezetesedni kezd. — Szilvabor. — Szőlő saját levében befőzve. — Tojást télire eltenni. — Szőlőt sokáig eltartani. — Kitiűnő mosó-szer. — Vörösbort-foltokat kiszedni. — Szőnyegek porolása télen. — Jó tapasz füstölő kályhákra. — Ragasztó petroleum-lámpákra. — A szűfereg ellen. — Tojást pótolni. — **Baromfitegyés:** A baromfi betegségei. — A szál-fereg. — A pip. — **Kertészet:** Zöldeség kert. — A cikória-saláta művelése. — A csigák irtása. — Földieper-tenyésztés. — Csiperkegomba-tenyésztés. — A vetemények öntözése. — Chinai yam- vagy kenyérgyökér. — Oriási spárga. — Kihaszánt spárgagyak megújítása. — Téli saláta — A melegágyak és üvegházak ablakai. — Tormatermelés. — Csiperkegombatermelés. — A fejes salátamag. — A pataféreg kiirtása. — Hónapos retek télen. — Korai burgonya. — Oriási karfiol. — Legjobb trágya. — Kerti munkák télen. — Januárban. — Februárban. — A kerti veteményeknek való talaj. — Timárser mint trágya. — A faszén a kertészetben. — Czellertermelés. — Csiperkegombatermelés a lóistállóban. — **Virágos- és díszkert:** A kerti zsálya. — Pompás díszfa. — Rózsá nemesítésre való alanyok. — Szegfűtenyésztés. — Új kuszónövény. — A szobanövények táplálása. — Földibálha, zöldleveti tetű pusztítása. — Legjobb trágya cseréprózsák számára. — Magastörzsi rózsák. — A myrtus fűsika virágzása. — Rheum giganteum. — Salvea argentea. — **Szoba- virágok:** Előny-növényeknek való föld. — A calla virágzása. — Aralia. — A virágok szaporítása. — Magastörzsi rézeda. — Korán virágzó jácint. — Kaktusz-félék. — **Gyümölcsös kert:** A gyümölcsfák trágyszása. — A gyümölcs érést gyorsítani. — A hernyófészkek. — Férgek kiirtása. — A gyümölcsfák tisztítása. — Fatapasz. — Tiszta és kemény kerti utak. — Meddő körtefák. — Jó oltó-viasz. — Új szaporítási módja a gyümölcsfáknak. — Öreg fák átültetése. — Szőlőke-szaporítás. — A közméte-bokrokot pusztító hernyó. — A fának korán virágzása. — A ribizkebokrok metszése. — Favisz helyett collodium. — Oltógalyak szállítása. — Magastörzsi közméte. — **Gazdászati:** Kötélek, gyékények. — Földbe vert karók. — Minden időjárásnak ellentálló máz. — Ugorka- és tökvirág. — A vakand. — A lovak patái. — Kitiűnő trágya-keverék. — A ragya és más hasonló bajok ellen. — Az állatok rüh-betegsége. — Szőlőtrágyszás. — Új szőlőkapálási mód. — A szopós borjok behurjutja. — Hízó sertések. — Méhek etetése. — Ha a ló meghűltől bélgörcsöt kap. — Zöld trágya. — Jó tejelő tehén. — Szőlőmagot olajnak használni. — A vonómárhat győtrő bögyöl elleni szer. — A burgonyabetegség. — Faoszlopok és karók tartósságát fokozni. — **Társadalmi szabályok. — Különléle hasznos tudnivaló:** Foltokat fehér atlaszból kiszedni. — Bőrviszketés ellen. — Hangyát elkergetni. — Bortalpakat vízhatlanná tenni. — Minden gazdasszonynak kell tudnia. — Kitiűnő likör. — Olasz ratafia. — Zöld főzeléket. — A kifőzött kávé. — Jó ragasztó szer. — Ablaktisztító szer. — Szines gyapjukelmék. — Melegágyra üveg helyett. — Fekete selyemszövetet. — A lábbel vizhatlanná tenni. — A mézvakolatot. — Ágytollak tisztítása. — Szobalegyek kiirtása. — Jegyző-tinta. — Pinczebogár-irtás. — Olcsó máz. — Fontos készülék műhelyek és gyárak számára. — Az ablaküvegek befagyása. — Régi vas- vagy farszelőt tisztítani. — Vízhatlan máz papírra. — Tükör- és képkeretek. — Zöld és aranyzint. — Vas- és aczéllárukat. — Sárgászú tárgyakat tisztítani. — Folyékony zománc. — Jó szer a moly ellen. — Ragasztó aquariumok számára. — Sertészsirt. — Tinta-foltokat. — Zsírban sült gombóc. — Vízhatlan enyv. — Gyapottal kevert vásznat. — Fekete gyapjuruhat tisztítani. — Lenyomott tükörös bársony. — Málnaszörp cukor nélkül. — Levegő-tisztítás betegszobában. — Olaj varró-gépek, löfögyverek stb. számára. — Finom diólikör. — Legegyeszerű módja. — Rózsá-illat télen. — Kitiűnő alma-felfújt. — Jó ragasztó. — Légypiszkot. — Lámpa-borítók és golyók. — Szilvát ezetbe. — Körte-sajt. — Gummi-papír. — Egészséges ivóvíz. — Virág-edény, tojásbőrből. — A sebék kiszívása. — Ólom-mérgesések. — Álmatlanság. — Biztos szer a tetshalál felismerésére. — Almat a tőpör-déstől megóvni. — Rózsáillatos füstölőszer. — A fának tartóssága. — A betegék étkészésére vonatkozó szabályok. — Zeir betegék számára. — Perez-leves betegék számára. — Hideg hus-kivont betegék számára. — Kétszerüst-leves csecsemők számára. — Tápláló hús-essencia nagyon elgyengült betegék vagy kis gyermekek számára. — Hők-hurut-leves. — Paradicsomleves betegék és lábbadozók számára. — **Üdítők:** Limonade betegék számára. — Eper-bor. — Almavíz. — Erősítő-ital. — Rizs-víz. — Piritott kenyérlé. — Friss gyümölcs-víz. — **Arany házi szabályok:** A jövedelem. — **Családi élet és boldogság.**

III. Frigyes német császár és Victoria német császárné

a Vasárnapi Ujság 12. számában közölt nagy arcképeiről, sok oldalról kifejezett kíváncságnak megfelelően, erősebb papíron, külön kiadást rendeztünk, mely keretben igen alkalmas szabadiszt képezhet.

A 41 1/2—59 cm. nagyságu képpár ezen finomabb kiadása kapható óvatosan csomagolva (összehajtatlanul) és bérmentve 50 krajczárért, mely összeg előre küldendő postautalvánnyal.

Franklin-Társulat,
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

AZ 1844-BEN ALAPITOTT

BÜTOR-KERESKEDÉS

BUDAPESTI II. ASZTALOS-EGYLET

BENE PÁL ÉS TÁRSA

V. ker., nádor-utca 14,

ajánlja a n. é. butorvásárló közönségnek dusan felszerelt, szolid asztalos- és kárpitos-butorait, ugymint a leg-elegánsabb szalngarniturok, fogadó termek, ebédő- és hálószoba-butor a leggyeszerűbb és legfinomabb izle-
ses kivitelben, igen olcsó árak mellett. 3599

BARNA FOGORVOS

Budapest, váci utca 24. szám.

Készít egyes fogakat, fogsorokat és plombákat, jóállás mellett; árak mér-sékeltek. Kívánatra részletfizetésre.

Ajánlom hatásában fölülmulatlan legjobb tiszta

rovar-poromat

30, 50 kr. s 1 frtos dobozokban 3698

SCHUSTER GYULA

fűszerkereskedő, Budapest, Andrassy-ut 61.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

OROSZ BESZÉLYEK

HARMADIK KÖTET.

IRTA

TURGENYEV SZERGEJÉVICS IVÁN.

Ára vászonba kötve 2 frt.

Tartalom: Egy vadász iratai. Ford. Csöpey László. — Tavasz hullámok. Ford. Timkó Iván.

Franciaország és a Külföld Minden illatszerész é nél és Fo-drásznál

La VELOUTINE

Különleges Rizspor

CH. FAY, ILLATSZERÉSZ,
PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS

Hazánk legkedveltebb szénsavdús

SAVANYUVIZE

A MOHAJ FORRÁS

ÁGNES

Ő fensége József főherczeg és ő felsége Milán szerb király asztalán rendszer itallul szolgál.

Kitiűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaraknál.

Legjobb asztali és üdítő ital.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. Évi szállítás 2 millió palack.

Orv. Ürskötér

Edeskaty László k. kir. és szerb Budapesti, 103. kir. ut. szállító

Egyenlőre kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Végeladás

a legolcsóbb árakon. Egy nagy tömeg díszmű és broncz áru, porcellán, fa és üveg, valamint szoborkák, vázák, salonbutorok, óra és írógarniturok és egy nagy tömeg függő és asztali lámpa.

Testory Budapest, Gizella-tér 1. szám. (Haas-féle palota.)

Kitiűnő minőségű, olcsó és könnyen hordható

Fényképészeti készülékek

touristák és amateur-ök számára,

melyekkel bárki minden előismeretek nélkül a leg-csinosabb képeket állíthatja elő. Ezekről szóló, 130 uj ábrával és egy próbaképpel ellátott, új árjegyzéket 20 kr. beküldése után postafordultával és bérmentesen küldjük át.

Calderoni és Társa,

Budapest, IV. ker., kis hid-utca 8. szám.

27. SZÁM. 1888.

BUDAPEST, JULIUS 1.

XXXV. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: fél évre ... 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt fél évre ... 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt fél évre ... 3 • Külföldi előfizetésekre a postailag megfizetendő vitellij is eszámolandó

EGY NAGY ÉVFORDULÓ.

Az első magyar népképviseleti országgyűlés megnyitása negyven évvel ezelőtt, 1848 július 5-én.

Ez év július hó 5-én lesz negyven éve, hogy a népképviseleti alkotmány alapján választott első magyar országgyűlés megnyitott.

Nagy jelentőségű nap hazánk történetében. A nemzet megújodását, különböző elemeinek

szellem. Megszüntette a kiváltságos jogokat, meg a különleges terheket, jogot, terhet megosztott igazságosan az ország összes polgárai között; nem volt többé adómentes nemes ember, és nem többé jobbágy, a kit röghöz kötnek, emberi méltóságától megfosztanak, és keservesen dolgoztatnak, hogy földesura jóllétben, kényelemben, fényben henyhélhessen. Saját nemzeti,

hiszen törvényes alapon állt. A koronás király szentesíté alkotmányát, azt az alkotmányt, mely a hazának minden gyermekét sánczai közé fogadta s mindenkinek biztosítandó volt javát.

A délvidéki lázongások daczára is bizodalommal tekinthetett tehát a nap elé, a midőn az új alapon törvényhozása összeül s működését a

AZ 1848-IKI ORSZÁGGYŰLÉS MEGNYITÁSA BUDAPESTEN. Egykorú képe után. Morelli mezzete.

egybeolvadását, főlzabancott erőinek érvényesülését, az •egyenlőség, testvériség, szabadság• hármass jelszavával meginduló nagy korszak kezdetét látták benne, melyben minden egyes egy és ugyanazon célra, a nemzet boldogulására munkál közre, mert hiszen az új alkotmány módját és utat nyitott mindenkinek képességeit a közjó előmozdítására fordítani.

A nemzetiségi és nyelvbeli, a hitfelekezeti, a születési, rang-, osztály- és vagyonkülönbségeket eltörülte az Európán végig áramlott demokrata

az osztráktól független, de a nemzetnek felelős kormány lépett az ügyek élére s a mi után oly hosszú időn át epedett a magyar: maga lón urává a maga sorsának.

A legszebb reményekkel tekinthetett a jobb jövő felé. Ám kilátását sötét felhők kezdék borítani. Bécsben már javában dolgozott a kamarilla, a reakció s áldatlan munkájának nyomai véres kitérésekben mutatkoztak Horvátországban és az Al-Dunánál.

De a nemzet biztos talajon érezte magát,

korszellemben és az ország jogosult igényeinek megalkotására megkezdheti.

Nagy és nehéz munka vala ez. Oly föladat, melynek sikeres megoldása még teljesen nyugodt, békés viszonyok között is a legjobbak megfeszített teljes erejét és a szükséges időt követelte föltételül.

Az elsőben nem is volt hiba. A magyar király koronatanácsában, a miniszteriumban együtt voltak ama kornak legnagyobb fiai, a kikben a nemzet méltán megbízhatott. De ezen s a nem-